

Aan

Minister

nota

Nota nav verslag wetsvoorstel beroep bij de
bestuursrechter tegen besluiten m.b.t. luchthavens

TER BESLISSING

Datum

24 oktober 2024

Onze referentie

IEN/BSK-2024/305749

Opgesteld door

Hoofd-dir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Bestuur en
Bereikbaarheid
Afdeling LUV & SCH

Beslistermijn

11 november 2024

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Op 5 september 2024 heeft de vaste commissie voor IenW verslag uitgebracht over het wetsvoorstel waarmee (onder andere) beroep bij de bestuursrechter mogelijk wordt gemaakt tegen luchthavenbesluiten voor de luchthavens Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven (inclusief de vergunning voor burgermedegebruik voor die luchthaven). Met bijgaande nota n.a.v. het verslag worden de vragen beantwoord.

Het wetsvoorstel is mede namens de Staatssecretaris van Defensie, de Staatssecretaris voor Rechtsbescherming en de Minister van BZK ingediend. Daarom krijgen zij de nota n.a.v. het verslag parallel voor akkoord voorgelegd. Op basis van de nota n.a.v. het verslag beoordeelt de kamercommissie of het wetsvoorstel gereed is voor plenaire behandeling.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met:

1. voortzetting van het wetsvoorstel;
2. met de inhoud van de nota n.a.v. het verslag en deze te ondertekenen (alsmede de aanbiedingsbrief), onder voorbehoud van akkoord van de Staatssecretaris van Defensie, de Staatssecretaris voor Rechtsbescherming en de Minister van BZK.

De deadline voor het aanleveren van de nota n.a.v. het verslag aan de Tweede Kamer is gesteld op 5 november 2024. Daarom is deze datum als beslistermijn opgenomen.

Kernpunten

Wetsvoorstel

De rechtsbescherming tegen luchthavenbesluiten voor de luchthavens Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven (inclusief de vergunning voor burgermedegebruik voor die luchthaven) is sinds 2003 ondergebracht bij de civiele rechter. Dit is een uitzondering op de hoofdregel dat rechtsbescherming bij de bestuursrechter openstaat tegen besluiten in het omgevingsrecht. Tegen alle andere luchthavenbesluiten staat wel beroep bij de bestuursrechter open.

Met dit wetsvoorstel wordt het mogelijk gemaakt om tegen de hiervoor genoemde luchthavenbesluiten beroep bij de bestuursrechter in te stellen. Ook wordt bepaald dat tegen deze besluiten rechtstreeks beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State mogelijk is. Dat is gelijk aan de situatie t.a.v. alle andere luchthavenbesluiten en luchthavenregelingen in de Wet luchtvaart.

Voordeel van beroep bij de bestuursrechter is dat dit laagdrempeliger is dan een civielrechtelijke procedure. Een bestuursrechtelijke procedure is vaak ook sneller dan een civiele procedure, zeker wanneer het beroep zich - zoals in het wetsvoorstel wordt voorgesteld - rechtstreeks richt tot de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) in enige en hoogste instantie. De ABRvS heeft grote kennis van omgevingsrechtelijke zaken. Bijkomend voordeel is dat er hierdoor voor alle partijen, ook voor de Minister van IenW als bevoegd gezag, sneller duidelijkheid is over de rechtsgeldigheid van een luchthavenbesluit. De verwachting is dat de toename van het aantal beroepszaken beperkt zal zijn, omdat het gaat om een beperkt aantal afzonderlijke luchthavenbesluiten, deze besluiten voor langere tijd geldig zullen zijn en niet frequent zullen worden gewijzigd, mede omdat de doorlooptijd van een wijziging enkele jaren bedraagt.

Het is de bedoeling om de wetswijziging in werking te laten treden vóór de vaststelling van de in voorbereiding zijnde wijziging van het Luchthavenverkeerbesluit Schiphol (LVB) en de (wijziging van de) luchthavenbesluiten voor Lelystad, Rotterdam en Eindhoven, zodat bestuursrechtelijke beroep tegen deze besluiten mogelijk is. Hiervoor is zowel van IenW als van de Tweede en Eerste Kamer een inspanning nodig om de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk te laten plaatsvinden en afronden.

Vragen kamercommissie

In het verslag worden vragen gesteld door de leden van de fracties van de VVD, NSC, BBB, D66 en PvdD. De leden van de PVV-fractie hebben geen vragen ingediend. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben gezien de beantwoording, op dit moment geen vervolgvragen.

De vragen hebben onder andere betrekking op de redenen voor het wetsvoorstel, de voor- en nadelen van beroep bij de bestuursrechter in plaats van de civiele rechter, de gevolgen voor de werklast van de Raad van State en voor IenW en de relatie met (de wijziging van) het LVB en de luchthavenbesluiten voor de luchthavens Lelystad, Rotterdam en Eindhoven die in voorbereiding zijn.

Krachtenveld

Bij omwonenden en luchtvaartsector is er draagvlak voor het wetsvoorstel.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie

Datum

24 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/305749

Opgesteld door

Hoofddir. Bestuurlijke & Juridische Zaken
Directie Bestuur en Bereikbaarheid
Afdeling LUV & SCH

Aan

de minister

Bijlage(n)

2

1.	Beslisnota	
2.	Nota n.a.v. verslag wetsvoorstel 36 581	Bevat de beantwoording van de in het verslag van de commissie voor Infrastructuur en Waterstaat van 5 september 2024 gestelde vragen.
3.	Aanbiedingsbrief nota n.a.v. verslag wetsvoorstel 36 581	Dit is de brief waarmee de nota n.a.v. het verslag wordt aangeboden aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

Datum

24 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/305749

Opgesteld door

Hoofddir. Bestuurlijke & Juridische Zaken
Directie Bestuur en Bereikbaarheid
Afdeling LUV & SCH

Aan

de minister

Bijlage(n)

2

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
29 mei 2024	Ministerraad (hamerstuk) Wetsvoorstel bestuursrechtelijk beroep luchthavenbesluiten (nader rapport)	Beslisnota aanbieding ministerraad nader rapport en bijbehorende stukken ten behoeve van vaststelling daarvan en indiening wetsvoorstel bij Staten-Generaal.

Toelichting

In het wetsvoorstel wordt:

1. beroep bij de bestuursrechter mogelijk gemaakt tegen luchthavenbesluiten voor de luchthavens Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven (inclusief de vergunning voor burgermedegebruik voor die luchthaven);
2. geregeld dat op de voorbereiding van luchthavenbesluiten voor Schiphol, burgerluchthavens van nationale betekenis en luchthavenbesluiten voor militaire luchthavens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing is;
3. een foutieve verwijzing in de Wet luchtvaart naar de Wet milieubeheer in plaats van de Omgevingswet gecorrigeerd.

Ad 1

In aanvulling op de toelichting eerder in deze nota kan nog worden opgemerkt dat met het wetsvoorstel de hiervoor genoemde luchthavenbesluiten worden geschrapt van de zogenoemde negatieve lijst bij de Awb. Dit leidt ertoe dat tegen deze besluiten beroep bij de bestuursrechter kan worden ingesteld.

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk om binnen zes weken na de vaststelling van een besluit daartegen beroep in te stellen. Binnen die termijn kan ook in een

spoedprocedure een voorlopige voorziening worden gevraagd om de inwerkingtreding van het besluit op te schorten. Het hangt vervolgens af van de termijn van behandeling door de Raad van State wanneer er een uitspraak zal zijn. Het hangt van de inhoud van de uitspraak af wat de gevolgen voor de luchthavens en de economische effecten zijn. Dit is op voorhand in generieke zin niet aan te geven, evenmin als de proceskosten die ermee gemoeid zullen zijn. De verwachting is dat de toename van het aantal beroepszaken beperkt zal zijn, omdat het gaat om een beperkt aantal afzonderlijke besluiten, deze besluiten voor langere tijd geldig zullen zijn en niet frequent zullen worden gewijzigd, mede omdat de doorlooptijd van een wijziging enkele jaren bedraagt.

Ad 2

Het wetsvoorstel regelt dat op de voorbereiding van (wijzigingen van) luchthavenbesluiten voor Schiphol, burgerluchthavens van nationale betekenis en luchthavenbesluiten voor militaire luchthavens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is. Dat leidt ertoe dat de periode voor het indienen van zienswijzen over het ontwerpbesluit wordt verlengd van vier naar zes weken. Hiermee wordt aangesloten bij wat voor omgevingsrechtelijke besluiten gebruikelijk is.

Ad 3

Het wetsvoorstel corrigeert een foutieve verwijzing in de Wet luchtvaart naar provinciale stiltegebieden. Sinds inwerkingtreding van de Invoeringswet Omgevingswet per 1 januari 2024 is het artikel in de Wet milieubeheer waar nu nog naar wordt verwezen, overgegaan naar de Omgevingswet.

Datum

24 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/305749

Opgesteld door

Hoofddir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Bestuur en
Bereikbaarheid
Afdeling LUV & SCH

Aan

de minister

Bijlage(n)

2

Aan

Minister

nota

Ministerraad (hamerstuk)
Wetsvoorstel bestuursrechtelijk beroep
luchthavenbesluiten (nader rapport)

TER BESLISSING

Datum

29 mei 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/162713

Opgesteld door

Hoofddirectie Bestuurlijke &
Juridische Zaken
HBJZ
Afdeling LUV & SCH

Beslistermijn

14 juni 2024

Bijlage(n)

6

Aanleiding

Bij nota van 8 maart 2024¹ heeft u ingestemd met aanbieding van bovengenoemd wetsvoorstel voor agendering als hamerstuk in de ministerraad. Op 5 april 2024 heeft de ministerraad het wetsvoorstel aangenomen, waarna de Koning op uw voordracht het wetsvoorstel op 22 april 2024 aanhangig heeft gemaakt bij de Afdeling advisering van de Raad van State. Op 22 mei 2024 heeft de Afdeling advisering zonder opmerkingen geadviseerd het voorstel bij de Tweede Kamer in te dienen. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om nog een wetstechnische wijziging (correctie van een foutieve verwijzingen in de Wet luchtvaart) in het wetsvoorstel aan te brengen en om nog enkele tekstuele aanvullingen in de memorie van toelichting door te voeren. Gelet op de demissionaire status van het kabinet moet het nader rapport in de ministerraad aan de orde worden gesteld.

Om het nader rapport en het (gewijzigde) wetsvoorstel als hamerstuk te agenderen in de ministerraad op vrijdag **14 juni 2024**, moeten de stukken uiterlijk vrijdag **7 juni 2024** (09.00 uur) bij Algemene Zaken binnen zijn.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- in te stemmen met aanbieding van het nader rapport en het gewijzigde wetsvoorstel als hamerstuk aan de ministerraad;
- het aanbiedingsformulier aan de ministerraad te ondertekenen;
- na instemming van de ministerraad het nader rapport en de memorie van toelichting te ondertekenen.

Kernpunten

De rechtsbescherming tegen luchthavenbesluiten genomen voor de luchthavens Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven (inclusief de vergunning voor burgermedegebruik) is sinds 2003 ondergebracht bij de civiele rechter. Dit is een uitzondering op de hoofdregel dat tegen omgevingsrechtelijke besluitvorming rechtsbescherming bij de bestuursrechter openstaat. Tegen alle andere luchthavenbesluiten staat wel direct beroep bij de bestuursrechter open.

Met dit wetsvoorstel worden de hiervoor genoemde luchthavenbesluiten geschrapt van de zogenoemde negatieve lijst bij de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit

¹ IENW/BSK-2024/85526

leidt ertoe dat tegen deze besluiten beroep bij de bestuursrechter kan worden ingesteld. Tevens wordt bepaald dat tegen deze besluiten beroep in één instantie rechtstreeks bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State mogelijk is. Dat is thans ook al het geval voor alle andere luchthavenbesluiten en luchthavenregelingen in de Wet luchtvaart.

Voorts regelt dit wetsvoorstel dat op de voorbereiding van luchthavenbesluiten voor Schiphol, burgerluchthavens van nationale betekenis en luchthavenbesluiten voor militaire luchthavens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is. Dat betekent dat in de voorbereidingsprocedures van deze besluiten of wijzigingen ervan aan een ieder de gelegenheid wordt geboden om een zienswijze in te dienen binnen een periode van 6 weken. In de Wet luchtvaart bedraagt de zienswijzetermijn voor luchthavenbesluiten voor Schiphol en voor burgerluchthavens van nationale betekenis op dit moment nog 4 weken.

Ten slotte corrigeert het wetsvoorstel nog een verwijzing naar provinciale stiltegebieden in de Wet luchtvaart. Sinds inwerkingtreding van de Invoeringswet Omgevingswet per 1 januari 2024 is het artikel waar nu nog naar wordt verwezen, vervallen.

Krachtenveld

Uit de verkenningsfase van de Luchtvaartnota 2020-2050 is gebleken dat er, met name onder bewonersorganisaties, draagvlak is om de gang naar de bestuursrechter open te stellen voor de hiervoor genoemde luchthavenbesluiten.

Toelichting

Politieke context

Met de brief van 24 mei 2024 over '*stand van zaken balanced approach-procedure Schiphol en RBV-zaak*² is de Tweede Kamer al geïnformeerd over de ontvangst van het advies van de Afdeling advisering en is toegezegd dat het wetsvoorstel zo snel mogelijk bij de Tweede Kamer zal worden ingediend.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Wetsvoorstel	-
2.	Nader rapport	-
3.	Advies Afdeling advisering	-
4.	Aanbiedingsformulier MR	-
5.	Adviesnota MR	-

² IENW/BSK-2024/156403

Datum

29 mei 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/162713

Opgesteld door

Hoofddirectie Bestuurlijke &

Juridische Zaken

HBJZ

Afdeling LUV & SCH

Aan

Minister

Bijlage(n)

6

6.	Revisie wetsvoorstel (versie track changes na advies Afdeling advisering)	-

Datum

29 mei 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/162713

Opgesteld door

Hoofddirectie Bestuurlijke &

Juridische Zaken

HBJZ

Afdeling LUV & SCH

Aan

Minister

Bijlage(n)

6